

Murros ja mahdollisuudet puhuttivat

– Kannettaessa huolta tilintarkastuspalveluiden selviytymisestä muutosten keskellä kasvaa uusien varmennuspalvelujen kysyntä, kiteytti Wendy Green murrosta läpikäyvän alan näkymät ajankohtaisessa seminaarissa.

TEKSTI / ELINA HAAPAMÄKI KUVA / VEIKKO SOMERPURJO

Amerikkalaisprofessori
W. Robert Knechel suomi
tilintarkastusalan lisää-
tyvää sääntelykuormaa
Aalto-yliopistolla järjes-
teyssä seminaarissa.

TILINTARKASTUSALAN tulevaisuuden näkymiä luodattiin sääntelyuudistusten ja yritys vastuuraportoinnin varmennustoiminnan kehityksen valossa Aalto-yliopiston kauppakorkeakoululla järjestetyssä seminaarissa 19.5.2014. Tilintarkastuslautakunnan ja Aalto-yliopiston yhteisen tapahtuman pääpuhujina olivat professorit **W. Robert Knechel** ja **Wendy Green**, joiden ajatuksia esitellään lähemmin seuraavalla aukeamalla.

Tutkimusta muutosten tahattomien seurausten tunnistamiseksi

Yhdysvalloissa ja EU:ssa toteutuneiden tilintarkastusalan laajojen sääntelymuutosten vaikutukset eivät täysin vakuuttaneet Knecheliä.

– Muutosten tavoitteena on ollut tilintarkastuksen laadun parantaminen, mutta niillä on ollut kääntöpuolensa, hän muistutti.

Floridan yliopistossa toimiva professori korosti erityisesti tutkimuksen mer-

kitystä arvioitaessa sääntelyn tavoitteiden toteutumista.

– On kriittisesti arvioita, toteutuvatko sääntelyn tavoitteet ja saavutetaanko sääntelyn avulla halutut tavoitteet. Sääntelyn tahattomien seurausten tunnistaminen on erittäin tärkeää.

Myös kritiikkiä uusille säännöksille

KHT, Pricewaterhouse Coopers Oy:n partner **Christian Savtschenko** käsitteli EU:n parlamentin huhtikuussa hyväksymää uutta tilintarkastusdirektiiviä.

– Merkittävimmät muutokset koskivat tilintarkastajan vaihtamista 10 vuoden välein ja tilintarkastajan tilintarkastusasiakkaalle antamien neuvontapalveluiden rajoittamista yleisen edun kannalta merkittävässä yhtiöissä. Muutoksilla pyritään parantamaan niin tilintarkastuksen kuin tilinpäätösraportoinninkin laatua.

EU:n mittava sääntelyuudistus sai häneltä myös kritiikkiä kiireen leima-

tesa uusien säännösten valmistelutyötä. Sen sijaan tilintarkastuksen laadun kehitystä Suomessa KHT-yhdistyksen tilintarkastustoimikunnan puheenjohtajana toimiva Savtschenko arvioi myönteisesti.

– Tilintarkastuksen laatu on parantunut Suomessa viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Vastuuraporttien varmennus – monitieteisiä tiimejä tarvitaan

Professori Wendy Green New South Walesin yliopistosta Australiasta hyödynsi viimeisintä tutkimustietoa esityksessään ei-taloudellisen tiedon varmennuspalvelujen tarjoamista mahdollisuuksista tilintarkastusosalalle.

– Samanaikaisesti, kun alan asiantuntijat ovat huolissaan, miten tilintarkastuspalvelut selviävät muutosten keskellä, kasvaa toisaalta kysyntä uusia varmennuspalveluja kuten ympäristöraportointia kohtaan.

Greenin mukaan varmennuspalvelujen markkinat ovat kahtiajaetut, koska varmennuksia voivat suorittaa mm. laskentatoimen ammattilaiset, ympäristöinsinöörit sekä sosiaali- ja ympäristökonsultit. Hän piti yritysvastuuraporttien tehokkaan varmennuksen avaintekijänä monitieteistä tiimiä, joka koostuu laskentatoimen osaajista ja muiden alojen asiantuntijoista.

– Monitieteisyydestä saadaan hyötyjä, mikä edellyttää panostamista vuorovaikutteisen yhteistyön luomiseen ja ylläpitämiseen.

Yritysvastuuraportin ulkoinen varmennus luo uskottavuutta

Ulkoisen varmennuksen merkitystä yritykselle ja sen sidosryhmille pohti KHT, KTT **Maj-Lis Steiner**, joka toimii Pricewaterhouse Coopers Oy:ssä mm. vastuullisuusraportoinnin ja varmennuksen asiantuntijana. Hänen mukaansa yrityksen sidosryhmät haluavat usein

enemmän informaatiota kuin pelkän tilinpäätöksen.

– Yhteiskuntavastuuraportti on arviointi- ja viestintätyökalu, jonka avulla voidaan kertoa sidosryhmille, miten yritys on onnistunut yritysvastuun tavoitteissaan. Raportoinnin avulla voidaan osoittaa, miten organisaation asettamat yhteiskuntavastuutavoitteet vaikuttavat sen toimintaan.

Steiner piti tehokkaan yritysvastuuraportoinnin edellytyksenä uskottavuutta, jota voidaan parantaa ulkoisen varmennuksen avulla, millä pyritään lisäämään avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sidosryhmiä kohtaan.

– Yritysvastuusta raportointi on vielä kehittyvä raportoinnin muoto ja varmennuspalvelujen tarjoajan on myös huomioitava tämä. Raportointistandardien kehittäminen edesauttaa kuitenkin esitettyjen tietojen vertailtavuutta niin sisäisesti kuin ulkoisestikin, hän arvioi.

Tulevaisuudessa tulisi erityistä huomiota Maj-Lis Steinerin mielestä kiin-

nittää sekä varmennusmenetelmien että varmennusprosessin suunnittelun kehittämiseen.

– Toimeksiantoa suunniteltaessa merkittäviä seikkoja ovat lisäksi varmennuksen taso ja laajuus, hän totesi.

Sääntely vaikuttaa biopolttoaineteollisuuden kilpailukykyyn

Uusiutuvan dieselin valmistaja Neste Oil Oyj hyödyntää uusiutuvien polttoaineiden raaka-aineena mm. raakapalmuöljyä. Yhtiön vastuullisuus-, turvallisuus- ja ympäristöjohtaja **Simo Honkanen** kertoi, että yhtiön uusiutuvat raaka-aineet ovat 100-prosenttisesti jäljitettyjä niiden tuotantopaikalle tai viljelmälle asti.

– Yhtiössä valvotaan jatkuvasti erityisesti uusiutuvien polttoaineiden toimitusketjun vastuullisuutta sekä oman että riippumattomien auditointien avulla. □

KUVA: VEIKKO SOMERPURO

Kasvava sääntely voi heikentää tilintarkastuksen laatua

Arvostettu tutkija pelkää, että palvelutarjonnalle säädetyt rajoitukset voivat kääntyä sääntelylle asetettuja tavoitteita vastaan.

HELSINGISSÄ toukokuussa vieraillut professori **W. Robert Knechel** asettaa kyseenalaiseksi viimeisen vuosikymmenen aikana saavutetut hyödyt Yhdysvalloissa ja Euroopan Unionissa toteutuneista tilintarkastussääntelyn muutoksista.

– Esimerkiksi yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä koskeva tilintarkastusyhteisön pakollinen vaihtaminen tietyin väliajoin voi johtaa asiakasyrityksen valinnanvapauden kaventumiseen. Asiakas ei saa välttämättä valita parhaaksi katsomaansa tilintarkastajaa. Lisäksi tilintarkastajan rotaatio aiheuttaa kustannuksia asiakkaalle.

Asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaaminen luonnollista

Amerikkalaisprofessori muistuttaa, että tilintarkastus koetaan palvelualana, jota kysynnän ja tarjonnan lait ohjaavat. Kysyntä ja tarjonta ovat hänen mukaansa kuitenkin enemmän tai vähemmän riippuvaisia alan sääntelystä.

Kasvanutta sääntelyä ja tilintarkastusasiakkaiden palvelutarpeita tutkinut

Knechel pitää asiakkaan tarpeisiin vastaamista luonnollisena.

– Jokaisella asiakkaalla on yksilölliset tarpeet esimerkiksi konsultointipalveluille.

Palveluinnovaatioiden kehittäminen voi taantua

Professori arvioi, että kilpailun luonne tilintarkastusalalla voi muuttua nykyisen sääntelykehityksen seurauksena.

– Tilintarkastajat eivät voi kilpaila tarjoamalla palveluita, minkä vuoksi siirrytään hintakilpailuun. Se saattaa kuitenkin estää innovaatioiden kehittelyä, mikä vaikuttaa tilintarkastuspalvelun laatuun. Koettu huono laatu taas voi luoda paineita uuteen sääntelyyn, mikä voi ruokkia negatiivista kierrettä. □